

## Føroyskur sorgarleikur.

Av N. A. Ejdesgaard.

(Framhald.)

Alt, sum ljósmammurnar skrivaðu í stríðnum fyri betri korum teirra, er huglakaandi og mátti festa røtur í hugsandi valdmonnum. Mangt av tí er galdandi enn í dag — ikki bert í teirra, men í øðrum forum við.

Her skal takast eitt sálarligt motiv teirra frá 1919:

»I 1878 kunde Jordmodrene holde sig hele og rene — om ikke standsmæssigt; det var Lønnen den Gang ikke tilstrækkelig.

Efter 1900 maatte man for at efterkomme Uddannelsesordrerne knibe af Mandens Fortjeneste for at kunne være rene om end tarvelige i Tojet. Senere har det vist sig vanskeligere at skaffe det nødvendige til Livsophold m. m. Og under de nuværende Forhold kan de fleste Jordmodre med deres bedste Vilje ikke holde sig saa rene og uberrørte af forskellige Ting i eller udenfor Hjemmet, som Jordmoderen burde være fri for; der gives for Tiden ikke noget Arbejde, som de fleste Jordmodre paa Færoerne ikke er tvungne til at udføre, uanset om det er mindre eller mere farligt for de fødende Kvinder, da Jordmoderen, skønt hun er og bliver en Klods om Benet paa sin Mand eller en anden, der maa holde hende oven Vande, dog forsøger, saa godt hun kan, at holde sammen paa hjemmet ved at arbejde, ofte over Evne, da Tjenestepengehjælp ikke kan faas, eftersom Pige-lønnen maa variere fra 300—350 Kr. om Aaret foruden Kost og Vask; det har ingen Jordmoder Raad til.

Her bliver Faren: Barselfeber for den Fødende, Stivkrampe til Barnet.

Nu spørger vi Jordmodre:

Har Færoerne Raad til at miste sine fødende Kvinder? Har Manden Raad til at miste sin Hustru eller Børnene deres Moder, naar det kan undgaa? Er der ikke nok som dør, hvor Redning er umulig?

Vi Jordmodre mener, at Landet har ikke Raad til saa uoprettelige Tab.

En gennemgribende Reform er her absolut nødvendig.

Og vore Mænd eller dem, som har holdt os oppe til Fordel for Samfundet, har ikke sparet sig selv. Men det er ogsaa gaet ud over vore Børn, som ifølge deres Intelligens var berettiget til en Uddannelse, som betryggede deres Fremtid.

Nu kan Børnene altid, naar de vil, bebrejde deres Modre, naar disse er udsldite og falder Børnene til Byrde, at det Samfund, paa hvis Alter Børnene er ofret, maa forpligtes til at sørge for Modrene.

Bebredelsen er berettiget, men det er derfor ikke mindre haardt for Jordmodrene.

## TAKSTEINUR.

Góður, biligur, snotiligur og í fleiri líkum fæst hjá  
Brynjálvar og Eyálvar á Heygum,  
Vestmanna.

## Bryggeriet Stjernen

Bryggeri, Malteri og  
Mineralvandsfabrik

Hetta um alt Danmark gitna virki eiga  
arbeiðararnir í Danmark.

Allir arbeiðsmenn eiga at styðja hvønn annan.  
Hetta er ein lóg, sum hvør upplýstur og ment-  
aður arbeiðari ikki á nakran hátt vil bróta.

Tú, upplýsti føroyski arbeiðsmaður og slitmaður,  
eigur tí hverja ferð tú skalt hava eina øl, at  
krevja at fáa arbeiðara ølina:  
„Stjernen“.

Og nu vore Hjem!

Enhver Husmoder ved, at jo mere hun er hjemmefra, des værre er det for Hjemmet. Enten det nu skal passes af Børn eller Piger, som ikke er helt paaalidelige, saa vil alle økonomiske Husmodre forstaa, at mens hun tjener en 10 Kr., taber hun ved sin Fraværelse flere Tikroner i Hjemmet. Og svært er det ogsaa for Jordmoderen at komme fra et velordnet Hjem — ofte træet og forvaaget — til sit eget forsomte Hjem; da bliver Træthed den mere overvældende.

Og hvor mange Gange bliver vi ikke kaldt ud, naar Vejret raser saa frygteligt, at vi ikke venter at komme med hele Lemmer, ja, maaske ikke med Livet til Bestemmelsesstedet, og de smaa Børn bønfaller Moderen om ikke at gaa. Moderen maa dog afsted, fulgt af Børnens Graad, ofte ud i den bælgenørke Nat, hvor Stormen nægter os den Tjeneste, en tændt Lygte kunde vise os.

De Modre, som har staaet ved et af deres Børns Dødsleje, vil finde det haardt, at Barnet skal gaa bort og ønskes helst, at Barnet skal leve. Men desværre dør Barnet ofte, og Moderen er nedbøjet af Sorg herover. Men Jordmoderen maa, naar Pligten kalder hende, forlade sit Barn med blødende Hjerter, med Børnets bedende og paa samme Tid forundrede Blik over, at Moderen tager af Sted. Og hændt er det, at hun kom tilbage til Børnets afsjelede Legeme.

Det er ikke mindst haardt.

Men hvad bryder Samfundet sig om sligt, naar det kun angaar en færøsk Jordmoder, hendes Mand, Børn eller Hjem! Det er virkelig af underordnet Betydning. Kun maa hun helst

ikke komme til Skade saa alvorligt, at nogen anden maa konstitueres, eller en ny uddannes; det vilde betyde forøgede og uberegnede Udgifter, hvilket vilde være kedeligt. Men det arme Menneske, som kom til Skade, vilde, saavidt Jordmodrene kender Samfundet, blive skubbet til Side for at falde sin Familie til Byrde for Resten af sit Liv.

Dette har hidtil været de færøske Jordmodres Lod. Og de Jordmodre, som ikke tør staa ved sine engang givne Løfter i Jordmodrenes og de fødende Kvinders Interesser, vil nu blive foragtede haade af færøske og danske Jordmodre og senere af hele Landets Befolkning.

Det er derfor den største Tjeneste, vi Jordmodre kan gøre de færøske Kvinder, som skal føde, at opsigte vore Pladser; for saa maa der ske en Forandring til det bedre. Og hvis Jordmodrenes Krav opfyldes, kan Landets fødende Kvinder være sikre paa, at en hel Slægt af legemligt og moralsk sunde Kvinder vil søge og blive uddannede til Jordmodre.

Efter Midten af 1918 har de flestes Honorarer været lidt større end for, og nu i 1919 har enkelte Honorarer været saa store, at ingen færøsk Jordmoder har drømt om noget lignende. Men hvorfor skal den almindelige Befolkning først faa Øjnene op for Jordmodrenes Til-sidesættelse?

Kan vi Jordmodre ikke med Billighed kræve, at Landets Til-lidsmænd, Lagtingsmændene, først skal forstaa, at Jordmodrene — skønt Kvinder — ogsaa maa bruge flere Penge til Livsophold m. m. end i 70'erne?« (Framhald.)

## Fiskimenn, arbeiðarar

haldið og lesið

„Føroya Social-Demokrat“,  
ið er  
tykkara blað!

! Kun med rustfrit Staal kan opnaas en  
fuldstændig hygiejnisk Løsning.

Til det moderne Køkken hører:

**Køkkenborde** med indbygget  
eller løst **Vask**, — — —  
endvidere **Dørgreb** og **Knager**, alt  
i rustfrit Staal. — — —

— Skinnende sølvblankt, — skal aldrig pusses! —

Nærmere Oplysninger ved Kædeforhandleren  
**Edw. Smith**, Thorshavn. — Telf. 233.

## FØROYA VANLUKKUTRYGGING

Skal nakar vanlukkutryggja seg sjálvan ella onnur, boða frá vanlukkutílburið ella fáa skil uppá annað vanlukkutrygging við-vikjandi og situr av óheggliga fyrri til at kunna vanda sær heinleiðis til tryggingina, vil hann ljá einumhvorum av umboðsmonnum fáa lagt sær lag á og eisini fáa góldið limagjald sitt.

Umboðsmenn eru:

B. Mortensen, sóknarfóti, suðuri í Vági.  
K. Djurhuus, sýslumaður, á Tvøroyri.  
H. Edw. Hjalh, brævasavnari, á Sandi.  
Chr. Larsen, sýslumaður, í Sorvági.  
H. Nolso, kassameistari, í Vestmanna.  
S. P. úr Konoy, lærari, við Gutugjógv, og  
A. Ellingsgaard, brævasavnari, á Eiði.

Ótryggaður maður gloymir skylda sína móti sær sjálvum, konu og børnum ella øðrum, hann hevur ábyrgdina av, og er harfyri ikki fullgóður samfelagslimur. Hugsið tí um trygging, áðrenn ov seint er!

## SPEJLE

i forskellige Udførelser og Størrelser.

Rammer — Rammelister.

-- Billeder indrammes. --

Telf. 309. A. EIRIKSTOFT Telf. 309.

## Javnaðarmenn

eiga at styðja felagsskapin við at melda seg inn í javnaðarmannafelagini.

Teir, ið ynskja at gerast limir í  
**Suðurstreymoyar Javnaðarfelag**  
biðjast vanda sær til kassameistarar

J. P. Henriksen, Tórshavn.

Keypið frá teimum,  
sum lýsa í FØROYA SOCIAL-DEMOKRATI

Útgevarar: Javnaðarmannafelag.

Blaðstjórar: P. M. Dam, Tvøroyri, ábyrgdarmaður.  
P. K. Mouritsen, Tórshavn.  
Prentsmiðja B. Z. Jensens, Tórshavn.